

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства культури
та інформаційної політики України
“14” 05 2020 р. № 1743

Т. в. о. Міністра культури
та інформаційної політики України

Світлана ФОМЕНКО

СТАТУТ

ОДЕСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ

ідентифікаційний код 02226151

(нова редакція)

Одеса
2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА (далі – Бібліотека) є провідним культурним, освітнім, науково-інформаційним закладом, що здійснює функції науково-дослідного, методичного та координаційного центру з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства.

Особливо цінні, рідкісні документи та колекції, що є у складі фонду Бібліотеки, включено до Державного реєстру національного культурного надбання України.

1.2. Бібліотека створена у 1829 р. як Одеська міська публічна бібліотека.

Указом Президента України №756/2009 від 17.09.2009 р. Бібліотеці надано статус національної. Бібліотека є правонаступником Одеської національної ордена Дружби народів наукової бібліотеки імені М.Горького.

1.3. Бібліотека перебуває у сфері управління Міністерства культури та інформаційної політики України (далі – Уповноважений орган управління).

1.4. Бібліотека у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами Уповноваженого органу управління, іншими нормативно-правовими актами, а також цим Статутом.

1.5. Організаційно-правова форма Бібліотеки – державний заклад.

1.6. Форма власності – державна.

1.7. Бібліотека є неприбутковим закладом, який утворений та зареєстрований в порядку, визначеному законом, що регулює її діяльність і внесений контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

1.8. Бібліотека має повне та скорочене найменування.

1.8.1. Повне найменування Бібліотеки:

- українською мовою: ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА;
- російською мовою: ОДЕССКАЯ НАЦИОНАЛЬНАЯ НАУЧНАЯ БИБЛИОТЕКА;
- англійською мовою: ODESA NATIONAL SCIENTIFIC LIBRARY.

1.8.2. Скорочене найменування Бібліотеки:

- українською мовою: ОННБ;
- російською мовою: ОННБ;
- англійською мовою: ONSL.

1.9. Місцезнаходження Бібліотеки: вул. Пастера, буд. 13, місто Одеса, 65023.

1.10. Порядок взаємодії з користувачами Бібліотеки визначається Правилами користування Бібліотекою, які затверджує генеральний директор.

2. МЕТА, ФУНКЦІ ТА НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Метою діяльності Бібліотеки є: сприяння реалізації прав громадян на знання, освіту, користування культурними досягненнями та загальнодоступність інформаційних ресурсів; наукове, інформаційне, методичне і організаційне забезпечення системи бібліотечного обслуговування користувачів; науково-інформаційне забезпечення сталого розвитку суспільства, сприяння розвитку національної й світової науки та культури; формування, збереження та організація використання документних ресурсів; участь у створенні єдиного науково-інформаційного простору України; сприяння науковій, науково-технічній, культурній,

професійній, виробничій діяльності, підвищенню загальноосвітнього та фахового рівня користувачів; вивчення проблем й отримання нових наукових результатів та знань у галузі бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, документознавства, історії бібліотечної справи та історії книговидавництва; входження Бібліотеки у світовий культурний та інформаційний простір, доступ до культурної спадщини людства та сприяння суспільній і культурній самореалізації особистості.

2.2. Для реалізації вказаної мети Бібліотека виконує наступні функції:

- науково-інформаційного, соціокультурного, освітнього загальнодоступного центру державного значення;
- загальнодержавного книгосховища, в т.ч. обов'язкового примірника документів;
- міжобласного універсального депозитарію для обласних бібліотек півдня України;
- регіонального центру репрографії, консервації та реставрації документів, віднесених до національної спадщини, пам'яток історії та культури;
- зонального організаційно-методичного, науково-бібліографічного та інформаційного центру півдня України (Одеська, Кіровоградська, Запорізька, Херсонська, Миколаївська області та Автономної Республіки Крим);
- координаційного та методичного центру для бібліотек України з популяризації природничих наук та релігієзнавства;
- зонального центру з розробки основних напрямів та підготовки фундаментальних видань загальнонаціональної та красназавчої бібліографії, науково-допоміжної та рекомендаційної бібліографії;
- наукового центру з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства.

2.3. Основними напрямами діяльності Бібліотеки є:

2.3.1. Обслуговування користувачів:

- надання бібліотечних послуг через систему читальних залів для задоволення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб користувачів;
- через міжбібліотечний абонемент;
- обслуговування віддалених користувачів.

2.3.2. Інформаційна діяльність:

- наукове вивчення, бібліографування та каталогізація всіх видів документів;
- участь у реалізації національної інформаційної політики, координації робіт з формування єдиного науково-інформаційного простору України, в т.ч. у створенні мережевих бібліотек;
- автоматизація та механізація бібліотечно-бібліографічних процесів;
- створення баз даних;
- створення програмних продуктів.

2.3.3. Формування документних ресурсів та їх збереження:

- науково обґрунтоване формування, збереження та вивчення бібліотечних фондів з використанням нових інноваційних технологій;
- створення електронних документів та колекцій таких документів, в т.ч. повнотекстових копій рідкісних видань;
- проведення експертизи друкованої продукції, пам'яток писемності і друку;
- репрографія, реставрація документів, палітурні роботи;
- внутрішньодержавний та міжнародний книгообмін.

2.3.4. Соціокультурна діяльність:

- створення центру читання з метою збереження високої місії книги в інформаційному суспільстві;
- організація комплексної виставкової програми на базі новітніх технологій;
- розповсюдження інформації про національний писемний спадок;
- розширення сфери взаємодії з суспільством, кола соціального партнерства;
- організація науково-практичних конференцій, семінарів, інших заходів з питань розвитку бібліотечної справи та культури;
- здійснення діяльності з підвищення кваліфікації та перепідготовки бібліотечних кадрів;
- участь у загальнодержавних і світових культурних процесах.

2.3.5. Наукова діяльність:

- науково-дослідницька діяльність у галузі бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства;
- науково-методична та інноваційна діяльність, надання допомоги з питань бібліотекознавства та бібліографії, організації бібліотечної справи, правового регулювання діяльності бібліотек;
- науково-бібліографічна діяльність зі створення фундаментальних видань загальнонаціональної та краєзнавчої бібліографії, науково-допоміжної та рекомендаційної бібліографії;
- науково-видавничу діяльність та розповсюдження власних видань.

2.3.6. Співпраця з вітчизняними та зарубіжними бібліотеками, науковими інституціями, освітніми закладами. Проведення наукових, науково-практичних конференцій, семінарів, краєзнавчих читань. Участь в організації підвищення кваліфікації та безперервної професійної освіти бібліотечних кадрів.

2.3.7. Здійснює міжнародне бібліотечне співробітництво, бере участь в розробці та реалізації міжнародних бібліотечних програм в галузі бібліотечної та бібліографічної діяльності.

2.4. У своїй діяльності Бібліотека керується принципами нейтралітету щодо політичних партій, громадських рухів і конфесій; гуманізму, пріоритету загальнолюдських цінностей.

2.5. Бібліотека має право надавати платні послуги відповідно до чинного законодавства України.

3. ЮРИДИЧНИЙ СТАТУС БІБЛІОТЕКИ

3.1. Бібліотека є юридичною особою. Права і обов'язки юридичної особи Бібліотека набуває з дня її державної реєстрації.

3.2. Участь Бібліотеки в асоціаціях, корпораціях, концертах та інших об'єднаннях здійснюється на добровільних засадах, якщо це не суперечить законодавству України та наказам Уповноваженого органу управління. Бібліотека не може бути засновником підприємств будь-яких організаційних форм та видів, господарських товариств, кооперативів.

3.3. Бібліотека веде самостійний баланс, має реєстраційні рахунки в органах Державної казначейської служби України, гербову печатку зі своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом. У випадку необхідності Бібліотека може відкривати валютні рахунки у банківських установах.

3.4. Бібліотека несе відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах майна, що їй належить, згідно із чинним законодавством України. Бібліотека не несе

відповідальності за зобов'язаннями держави та Уповноваженого органу управління. Уповноважений орган управління та держава не несуть відповідальності за зобов'язаннями Бібліотеки.

3.5. Бібліотека має право відповідно до законодавства України укладати договори (угоди), набувати майнові та особисті (немайнові) права, нести обов'язки, бути позивачем і відповідачем в судах, третейських судах.

3.6. Бібліотека не має в своєму складі інших юридичних осіб.

4. МАЙНО БІБЛІОТЕКИ

4.1. Майно Бібліотеки становлять основні засоби, оборотні та необоротні активи, а також інші цінності, вартість яких відображається у самостійному балансі Бібліотеки.

4.2. Майно Бібліотеки є державною власністю і закріплюється за нею на праві оперативного управління. Здійснюючи право оперативного управління, Бібліотека володіє, користується та розпоряджається зазначеним майном відповідно до законодавства України та цього Статуту.

Майно Бібліотеки не підлягає приватизації.

4.3. Діяльність Бібліотеки здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України (загального та спеціального фондів).

4.4. Джерелами формування майна Бібліотеки є:

- асигнування з Державного бюджету України;
- кошти, одержані від надання платних послуг, інших видів господарської діяльності;
- безоплатні та благодійні внески, пожертвування юридичних і (або) фізичних осіб;
- інші джерела, не заборонені законодавством України.

4.5. Бібліотека не має права безоплатно передавати належне їй майно іншим юридичним особам чи громадянам, крім випадків, передбачених законодавством України.

Відчужувати майно Бібліотека має право лише за попередньою згодою Уповноваженого органу управління, на конкурентних засадах.

4.6. Списання з балансу не повністю амортизованих основних засобів, Бібліотекою проводяться лише за згодою Уповноваженого органу управління.

4.7. Бібліотека для вирішення своїх господарських завдань може купувати (як за безготівковий рахунок, так і за готівку), або брати в оренду приміщення, споруди, матеріали, комплектуючі вироби, транспортні засоби, обладнання, інформацію, наукові розробки та методики, а також все інше, необхідне для роботи Бібліотеки у юридичних осіб будь-якої форми власності, а також у фізичних осіб як в Україні, так і за її межами відповідно до норм законодавства України.

4.8. Бібліотека реалізує власні майнові права та здійснює володіння і користування природними ресурсами у порядку, встановленому законодавством України. Держава гарантує захист майнових прав Бібліотеки. Вилучення державою у Бібліотеки майна, що нею використовується, здійснюється лише у випадках і порядку, передбачених законодавством України.

4.9. Збитки, завдані Бібліотеці в результаті порушення її майнових прав громадянами, юридичними особами і державними органами, відшкодовуються Бібліотеці за рішенням судових органів. Збитки, завдані Бібліотеці внаслідок виконання рішень органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, які було визнано судом неконституційними або недійсними, підлягають відшкодуванню

зазначеними органами добровільно або за рішенням судових органів.

4.10. Бібліотека здійснює оперативний та бухгалтерський облік, веде статистичну звітність згідно із законодавством України.

4.11. Відповідальність за дотримання порядку ведення, достовірність бухгалтерського, оперативного обліку фінансової, бюджетної та статистичної звітності несе генеральний директор Бібліотеки.

4.12. Бібліотека не має права розподіляти отримані доходи (прибутки) або їх частини серед засновників (учасників), членів, організацій, працівників (крім оплати їх праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів Уповноваженого органу управління та інших пов'язаних з ними осіб.

4.13. Доходи (прибутки) використовуються виключно для фінансування видатків на утримання Бібліотеки, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів її діяльності, визначених її установчими документами.

5. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ БІБЛІОТЕКИ

5.1. Права Бібліотеки:

5.1.1. Планувати свою діяльність, визначати стратегію та основні напрямки свого розвитку відповідно до чинного законодавства України.

5.1.2. Створювати філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи, погоджуючи питання про розміщення таких підрозділів Бібліотеки з Уповноваженим органом управління та відповідними органами місцевого самоврядування в установленому законодавством порядку. Такі відокремлені підрозділи не мають статусу юридичної особи і діють на основі положення про них, затвердженого Бібліотекою.

5.1.3. На захист, створених нею баз даних, інших об'єктів інтелектуальної власності Бібліотеки згідно із законодавством України.

5.1.4. Відповідно до законодавства України:

- самостійно визначати зміст, напрями та форми своєї діяльності;
- здійснювати господарську діяльність, відкривати в порядку, визначеному законодавством, рахунки у відділеннях Державної казначейської служби України, в установах банків, у тому числі валютні, встановлювати перелік платних послуг;
- визначати джерела комплектування своїх фондів;
- встановлювати пільги для окремих категорій користувачів Бібліотеки;
- визначати при наданні користувачам Бібліотеки документів розмір коштів, що передаються Бібліотеці як забезпечення виконання зобов'язань щодо повернення одержаних у Бібліотеці документів, у випадках, передбачених правилами користування бібліотеками;
- визначати види та розміри компенсації шкоди, заподіяної користувачами бібліотек, у тому числі пені за порушення термінів користування документами;
- визначати умови використання бібліотечних фондів на основі договорів з юридичними та фізичними особами;
- вилучати та реалізовувати документи із своїх фондів відповідно до нормативно-правових актів;
- здійснювати у встановленому порядку співробітництво з бібліотеками та іншими установами і організаціями в тому числі іноземних держав, вести міжнародний документообмін, бути членом міжнародних організацій, брати участь у реалізації

державних і регіональних програм у межах своєї компетенції та програм розвитку бібліотечної справи;

- здійснювати іншу діяльність, спрямовану на виконання статутних завдань, яка не суперечить законодавству України.

5.1.5. Структуру та штатний розпис Бібліотеки затверджує Уповноважений орган управління.

Оплата праці працівників здійснюється відповідно до законодавства.

Функції, права та обов'язки структурних підрозділів Бібліотеки визначаються положеннями про них, що затверджуються генеральним директором.

5.2. Обов'язки Бібліотеки:

5.2.1. Бібліотека зобов'язана приймати участь у виконанні державних програм, а також враховувати їх при формуванні планів роботи, визначенні перспектив соціального-економічного розвитку та виборі контрагентів.

5.2.2. Бібліотека не має права вилучати документи, віднесені до рукописних рідкісних, цінних видань, унікальних документальних пам'яток, крім випадків, передбачених законодавством України.

5.3. Бібліотека відповідно до законодавства України:

- забезпечує своєчасну сплату податків та інших відрахувань;
- проводить реконструкцію, а також капітальний ремонт основних засобів;
- здійснює оперативну діяльність з матеріально-технічного забезпечення, ефективного використання та збереження державного майна;
- займається придбанням необхідних матеріальних ресурсів у підприємств, організацій та установ незалежно від форм власності, а також у фізичних осіб;
- надає послуги згідно укладених договорів;
- створює належні умови для високопродуктивної праці, забезпечує додержання законодавства про працю, правил та норм охорони праці, техніки безпеки, соціального страхування;
- здійснює первинний (оперативний) та бухгалтерський облік результатів своєї роботи, складає статистичну звітність, а також надає відповідно до вимог закону фінансову звітність та статистичну інформацію щодо своєї діяльності, інші дані, визначені законодавством;
- своєю діяльністю забезпечує реалізацію прав громадян на бібліотечне обслуговування, встановлених Законом України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»;
- звітує про свою діяльність перед Уповноваженим органом управління;
- забезпечує збереження та належне зберігання особливо цінних та рідкісних видань, колекцій, віднесених до національного культурного надбання, бібліотечних фондів, іншого майна, яке перебуває на балансі Бібліотеки і несе відповідальність за їх облік, включення до автоматизованих баз даних, а також державну реєстрацію;
- вилучає документи зі своїх фондів відповідно до нормативно-правових актів;
- не допускає використання відомостей про користувачів Бібліотеки з будь-якою метою, крім наукової, без їх згоди.

6. УПРАВЛІННЯ БІБЛІОТЕКОЮ І ПРАВА ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ БІБЛІОТЕКИ

6.1. Управління Бібліотекою здійснюється на основі поєднання прав керівника Бібліотеки щодо господарського використання державного майна і участі в

управлінні трудового колективу Бібліотеки.

6.2. Управління Бібліотекою здійснює Генеральний директор, який призначається шляхом укладення контракту і звільняється з посади Уповноваженим органом управління на умовах контракту та несе відповідальність за виконання Бібліотекою її функцій.

Генеральний директор є підзвітним Уповноваженому органу управління

6.3. Генеральний директор Бібліотеки самостійно вирішує питання статутної діяльності Бібліотеки, за винятком тих, що віднесені цим Статутом до компетенції Уповноваженого органу управління.

Генеральний директор Бібліотеки:

- несе відповідальність за стан та результати діяльності Бібліотеки;
- без доручення діє від імені Бібліотеки, представляє її інтереси в органах державної влади і органах місцевого самоврядування, інших організаціях, у відносинах з юридичними особами та громадянами;
- формує адміністрацію Бібліотеки;
- затверджує правила внутрішнього трудового розпорядку та колективний договір;
- затверджує положення та інструкції; видає накази та розпорядження, обов'язкові для виконання всіма працівниками Бібліотеки;
- має право підпису на локальних та інших документах Бібліотеки;
- відповідно до трудового законодавства приймає, переводить та звільняє працівників, укладає договори, надає доручення, видає довіреності, затверджує посадові інструкції;
- розпоряджається державним майном за дозволом Уповноваженого органу управління відповідно до законодавства України;
- звітує перед Уповноваженим органом управління про хід виконання планів та договірних зобов'язань, про результати діяльності Бібліотеки, дотримання трудового законодавства, правил та норм охорони праці та техніки безпеки;
- несе відповідальність за рівень оперативного управління, звітує перед Уповноваженим органом управління про хід виконання планів та договірних зобов'язань, про результати діяльності Бібліотеки, дотримання трудового законодавства, правил та норм охорони праці та техніки безпеки;
- визначає облікову політику Бібліотеки, обирає форму бухгалтерського обліку та створює необхідні умови для правильного його ведення;
- створює умови для високопродуктивної праці співробітників, використовуючи засоби матеріального та іншого заохочення, дисциплінарного та матеріального впливу;
- забезпечує виконання зобов'язань відповідно до укладених Бібліотекою договорів;
- розпоряджається самостійно коштами з дотриманням порядку, встановленого Уповноваженим органом управління згідно законодавства України;
- несе відповідальність за формування та виконання кошторисів доходів і видатків;
- несе відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечує фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій;
- подає пропозиції до Уповноваженого органу управління щодо змін та доповнень до цього Статуту;
- має право створювати дорадчі органи (Учена рада, рада при генеральному директорові та інші) Бібліотеки;
- затверджує положення про дорадчі органи та їх персональний склад;

- здійснює інші функції, які не суперечать законодавству України та необхідні для забезпечення функціонування і розвитку Бібліотеки.

6.4. У випадку своєї тимчасової відсутності Генеральний директор має право наказом (розпорядженням) передавати окремі свої повноваження своїм заступникам.

6.5. Для здійснення нагляду за діяльністю Бібліотеки, управління її майном, додержанням мети діяльності відповідно до цього Статуту, створюється Наглядова рада. Персональний склад Наглядової ради Бібліотеки затверджує Кабінет Міністрів України за поданням Уповноваженого органу управління.

6.6. Трудовий колектив Бібліотеки становлять усі працівники, які беруть участь у його діяльності на основі трудового договору (контракту, угоди) або інших форм, які регулюють трудові відносини працівника з Бібліотекою. Для представництва і захисту трудових, соціально-економічних прав та інтересів працівників у Бібліотеці може створюватися професійна спілка.

6.7. Трудовий колектив Бібліотеки погоджує зміни та доповнення до Статуту Бібліотеки, бере участь в укладанні колективного договору (обговорює та схвалює проєкт колективного договору).

6.8. Трудовий колектив за участю генерального директора Бібліотеки вирішує питання щодо поліпшення умов праці, життя і здоров'я, гарантії обов'язкового соціального страхування працівників Бібліотеки, а також інші питання соціального розвитку відповідно до законодавства, установчих документів Бібліотеки, колективного договору та цього Статуту.

7. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕКИ

7.1 Припинення діяльності Бібліотеки здійснюється шляхом її реорганізації (злиття, приспінання, поділу, перетворення) або ліквідації у випадках та порядку, встановлених законодавством України.

7.2. При реорганізації чи ліквідації Бібліотеки працівникам, які звільняються, гарантується додержання їх прав та інтересів згідно з трудовим законодавством України.

7.3. Ліквідація Бібліотеки здійснюється ліквідаційною комісією, яка створюється відповідно до законодавства України.

7.4. Активи, які залишаються в разі припинення діяльності Бібліотеки (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приспінання або перетворення), за погодженням Уповноваженого органу управління, мають бути передані одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зараховані до доходу бюджету.

7.5. Скасування державної реєстрації позбавляє Бібліотеку статусу юридичної особи і є підставою для виключення її з державного реєстру.

Генеральний директор
Одеської національної наукової бібліотеки

Ірина БІРЮКОВА

Прочитано та пронумеровано
9 (дев'ять) аркушів

Генеральний директор Ірина БІРЮКОВА

Прочитано та пронумеровано
9 (дев'ять) аркушів

В.о. начальника управління забезпечення документообігу,
контролю та роботи зі зверненнями громадян відділу
моніторингу та контролю
Міністерства культури та інформаційної політики України

 Вікторія САДОВСЬКА

